

6. Synliggjør sammenhengen mellom klima- og naturrisiko og finansiell informasjon
Klima- og naturrisiko påvirker virksomhetens finansielle rapportering. Bidra til å gi opplysninger om denne risikoen og effekten på regnskapsmessige verdier. Beregn potensielle fremtidige finansielle effekter som følge av klimarelaterte risikoer.
7. Sikre kvaliteten på bærekraftsinformasjon
Bruk kompetansen i økonomifunksjonen til å kvalitetssikre bærekraftsdata. Dette vil sikre og øke kvaliteten på bærekraftsinformasjon ved at den kan verifiseres av tredjeparter.
8. Bruk økonomifunksjonens innsikt i analyser
Bygg på økonomenes sterke forståelse for det finansielle inn i bærekraftsanalyser for å forstå hvordan selskapet påvirkes både på selskapsnivå og i verdikjeden.
9. Bruk økonomifunksjonen i vurdering av sosiale forhold
Bygg på økonomenes forståelse av hvordan sosiale forhold kan påvirke selskapets bunnlinje, og sikre effektiv informasjonsinnhenting i verdikjeden.
10. Sørg for målrettet dialog med investorer, finansielle institusjoner og andre interessenter
Sørg for å levere god og relevant informasjon om selskapets arbeid med klima, sosiale forhold og virksomhetsstyring.

Beste praksis for et bærekraftig næringsliv

Skift – Næringslivets klimaledere samler toppledere i norsk næringsliv for å peke på mulighetene som ligger i nullutslippssamfunnet og virkemidlene vi trenger for å komme dit. Nettverket består av over 60 virksomheter som jobber sammen på tvers av sektorer og bransjer for å øke tempoet i omstillingen av Norge.

Skifts læringsarenaer retter seg mot virksomheter som ønsker å engasjere seg og bidra til et mer bærekraftig næringsliv. Læringsarenaene er ment

som en inspirasjon og består av enkle veiledere som alle virksomheter kan strekke seg etter. Totalt er det sju læringsarenaer innenfor følgende områder; sirkulærøkonomi, innkjøp, matskiftet, klimatilpasning, bærekraft i økonomifunksjonen, god bærekraftskommunikasjon (grønnvaskingsplakaten) og samspill med naturen.

Har du flere spørsmål om grønne økonomer? Les mer om prinsippene og utdypende beskrivelser på gronneokonomer.no

Innføres i EU og Norge:

ETS2 – nytt klimakvotesystem

Bærekraft er i vinden og EU har nylig lansert et nytt klimakvotesystem– ETS2. ETS2 skal gjelde ved siden av dagens klimakvotesystem, og innebærer nye kostnader og rapporteringsplikter for berørte i olje- og gasssektoren.

Tollrådgiver
Helene Øien Hval
Direktør, Advokatfirmaet PwC

Advokatfullmektig
Ragni Wessel
Advokatfirmaet PwC

EUs klimakvotesystem (ETS – Emission trading system) er en viktig del av den europeiske innsatsen for å redusere utslipp av klimagasser. Systemet ble i 2024 utvidet fra å gjelde utslipp innen industri, kraftproduksjon og luftfart, til også å gjelde utslipp innenfor maritim transport.

Klimakvotesystemet innebærer at det settes et tak for de samlede lovlige utslippene i EU og EØS gjennom at et visst antall utslippskvoter er tilgjengelig i et kvotemarked. En klimakvote gir kjøper tillatelse til å slippe ut ett tonn med CO₂-ekvivalenter. For å gjøre opp for sine utslipp innenfor taket som er

satt, må aktørene som er omfattet av EUs klimakvotesystem kjøpe og levere klimakvoter. Dette skaper et marked og en pris på CO₂, og etter hvert som taket går ned og prisene på CO₂ går opp, gir det incentiver til å redusere utslippene fremfor å kjøpe klimakvoter.

ETS2 er et nytt kvotesystem for CO₂-utslipp fra veitransport, bygninger og andre sektorer som for eksempel bygg- og anleggsindustri.

Dekker flere og flere næringer

Nå har EU innført ETS2. ETS2 er et nytt kvotesystem for CO₂-utslipp fra veitransport, bygninger og andre sektorer. Med andre sektorer menes her industri som ikke er kvotepliktig under det eksisterende kvotesystemet (EU ETS), f.eks energiindustri, som varmeverk og kraftvarmeverk, i tillegg til bygg- og anleggsindustri. I praksis dekker disse alle sektorer hvor brensel forbrennes, med noen spesifikke unntak (f.eks forbrenning av brensel i jordbruk, skogbruk, fiske og havbruk, samt forbrenning av brensel til militære formål er hold utenfor). Dermed vil virkeområdet til ETS2 i stor grad dekke de resterende sektorene hvor brensel forbrennes, som i dag ikke er omfattet av ETS1.

De som omfattes av ETS2, vil etter hvert få de samme pliktene som sektorene som er en del av EU ETS.

ETS2 isoleres likevel fra dagens klimakvotesystem, slik at det ikke blir mulig for forhandlere (omsettere i regelverket) av brensel under ETS2 å bruke kvoter fra dagens marked. Det vil heller ikke være mulig for operatører under dagens marked å bruke kvoter fra ETS2. Det blir ikke tildelt gratiskvoter (slik det i en del næringer gjøres i dag), slik at alle klimakvotene må handles på auksjon i Europa. Målet er å få ned utslippene med 42 prosent innen 2030, beregnet fra 2005.

Norge deltar i et tett samarbeid med EU om å kutte klimagassutslipp, og EØS-komiteen har besluttet å ta inn EUs rettsakter om ETS2 i EØS-avtalen. EFTA-statene er som følge av dette forpliktet til å delta i ETS2 på linje med EU-landene.

Hvem gjelder ETS2 for?

De som rammes av ETS2 er de som omsetter brensel, og er i utgangspunktet de samme aktørene som betaler særavgift på brensel, f.eks. importører og produsenter av drivstoff. I tillegg vil importører og produsenter av andre faste brensel som forbrukes i disse sektorene omfattes av regelverket.

ETS2 er i henhold til regelverket, basert på en «oppstrøms» kvoteplikt. I ETS2 sammenheng er «oppstrøms» definert som den som plasserer brenselet til forbruk i markedet og tilgjengeliggjør for forbruk. Normalt sett ville nok bransjen sett på leddet før, altså de som leverer råvarene, som et «oppstrøms» ledd, mens det i EU direktivet er definert til leddet etter.

I de fleste tilfeller vil det dermed være den som omsetter brenselet og eventu-

elt er ansvarlig for innbetaling av særavgifter, som må kjøpe og levere klimavoter til oppgjør. Forbrukerne, f.eks. husholdninger og bilkjørere, blir ikke direkte berørt.

All brensel som omsettes til de aktuelle sektorene er omfattet av ETS2. Det foreslås unntak for brensel av fast biomasse og brensel som ikke har utslipp av CO₂ ved bruk. Brensel er ifølge klimavoteregisteret (2003/87/EC) energiprodukter som faller innunder tolltariffnummer som det henvises til i energiskattedirektivet (2003/96/EC), som igjen defineres i forordning (2658/87) om «Tariff and Statistical Nomenclature and on the Common Customs Tariff».

Når trer ETS2 i kraft?

Planen er at ETS2 skal tre i kraft fra 1. januar 2025.

I første omgang stilles det krav om å søke om tillatelse til kvotepliktige utslipp og utarbeide en overvåkningsplan som er i tråd med MR-forordningen (egen forordning om overvåking og rapportering av klimagassutslipp). Fristen for dette er i EU satt til 31. august 2024. I Norge er det åpnet for å søke om tillatelse for å kunne drive omsetning av brensel *fra* 1. juli 2024.

Alle nasjonene som deltar i EUs klimavotesystem, forvalter sin del av et felleseuropeisk klimavoteregister. Hver kvotepliktig virksomhet må ha en egen konto, hvor de hvert år må betale inn et antall klimavoter som svarer til utslippene fra foregående år. Registeret kan sees på som en nettbank hvor kvoter utstedes, oppbevares og overføres. Virksomheter som skal levere klimavoter til oppgjør, må søke om en slik konto i god tid før klimavotene faktisk skal leveres til oppgjør.

Dette innebærer at selv om ETS2 ikke er operasjonelt før 2025, så medfører ETS2 en rekke plikter som selskaper må ta stilling til allerede i dag.

Virksomheter som er berørt av ETS2, peker pr. idag på et utilgjengelig regelverk og stor usikkerhet i hvordan virksomhetene skal håndtere de kravene som følger av ETS2. Det er blant annet ikke avklart om det må gjøres oppgjør for farget diesel eller om det er planer om å skrote CO₂-avgiften på fossile brenslere som nå skal omfattes av ETS2. Hvis CO₂-avgiften står seg, risikerer visse operatører å bli dobbeltbeskattet.

Viktige datoer for ETS2

Fra 1. juli 2024: Krav til at pliktsubjektene må utarbeide overvåkningsplan, og søke om tillatelse for å kunne drive omsetning av brensel, må følge av norsk rett, jf. endringsdirektivet artikkel 30b og 30f, og endringsforordning 2023/2122 til MRforordningen (forordning 2018/2066).

Innen 1. januar 2025: Pliktsubjektene under ETS2 må inneha en tillatelse med godkjent overvåkningsplan som er i tråd med forordning om overvåking og rapportering, jf. endringsdirektivet artikkel 30b. Det fremgår av artikkel 75b 2. ledd i endringsforordning 2023/2122 at pliktsubjektene under ETS2 må sende søknad senest fire måneder før, med mindre medlemsstatene setter en kortere frist.

Innen 30. april 2025: pliktsubjektene under ETS2 må rapportere historiske utslipp for 2024 (ikke krav til verifikasjon av uavhengig tredjepart), jf. endringsforordning 2023/2122 til MRforordningen artikkel 75p.

Innen 30. april 2026 og hvert år deretter: pliktsubjekt må for første gang rapportere en verifisert utslippsrapport for utslipp av klimagasser foregående år (første gang for utslippene for 2025), jf. endringsforordning 2023/2122 til MRforordningen artikkel 75p.

Innen 30. april 2028 og årlig frem til 30. april 2030: pliktsubjektene under ETS2 må rapportere gjennomsnittlig årlig andel av kvotekostnad som overføres til forbruker, jf. endringsdirektivet artikkel 30f (3).

Fra 31. mai 2028 og hvert år deretter: pliktsubjektene under ETS2 må svare kvoter for foregående års utslipp. Ved ekstraordinære høye energipriser vil kvoteplikten utsettes med ett år, jf. klimavoteregisteret artikkel 30k. Hvis denne utsettelsen inntreffer, vil første frist før oppgjør av kvoter være 31. mai 2029. Dersom Norge søker, og får innvilget unntak fra plikten til å rette kvoteplikt mot pliktsubjektene under ETS2 etter endringsdirektivet artikkel 30e, forstår vi det slik at denne fristen for norske aktører bli 31. mai 2032.

Regelverket er omfattende og under stadig utvikling, og det er viktig at berørte setter seg inn i ordningen da EU opererer med korte frister.

Kilde: Miljødirektoratet – høringsnotat ETS2

Regelendringene på høring

Ordningen ble sendt på høring 20. mars 2024, med frist for å gi høringsinnspill 28. mai 2024. Pr. 24. mai, var det fortsatt ingen registrerte uttalelser, noe som dessverre heller tilsier at næringen ikke har blitt oppmerksom på endringen, heller enn at ingen har kommentarer til høringen.